

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro}. 27.

5. Marca 1824.

Wiadomości krajowe.

Uwiedomienie

C. K. Rządu krajowego.

Najiaśniejszy Pan naywyższą uchwałę z d. 14. Lipca 1823 i stósownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 raczył Antoniemu Ehrenfeld, fabrykantowi octu i likworów w Wiedniu nad Wideniem w domu «spalonym» mieszkającemu, nadać 5letni przywilej na wynalazek i poprawę robienia z gorzałki raz pędzonej, wyskołu zupełnie czystego kminkowego, anyżowego, pomarańczowego, miętowego i melissowego z tego znowu wyskołu w kilka godzin z wielkiem oszczędzeniem drzewa i roboty, bez przepędzania go i przedczania, robienia likworów: waniliowego, kminkowego, różanego, kafeowego, pomarańczowego, cytrynowego, chinowego i alkiermaszem zaprawnego, niemniéj rosolisów: waniliowego, kminkowego, anyżowego, pomarańczowego, różanego, kafeowego, Persiko, Maraschino, cytrynowego i goździkowego; a to w znacznych ilościach; tudzież robienia z płodów krajowych: a) pomocą właściwego aparatu dobrego octu zdatnego nawet do farb rozpuszczania; b) właściwym sposobem robienia ponczu Rossyyskiego; c) robienia napoju, lepszego od rumu z Jamaiki.

Najiaśniejszy Pan raczył naywyższą uchwałę z d. 26. Października r. z. stosownie do przepisów naywyższego uniwersału z dnia 8. Grudnia 1820 nadadź Karolowi Hochecker, mieszczaninowi i kupcowi żelaza w Gracu na przedmieściu Gries pod Nrm. 907 mieszkającemu, pięcioletny przywilej na wynalazek, że on za pomocą maszyny, (w stosunku do terazniejszych maszyny do robienia gwoździ służącej) prościejszy i mniéj kosztownej, drobno gwoździe wszelkich gatunków, w czasie zwyčajnym, i w ilości w dwóynasób przewyższającej, piękniejsze i tańsze wyrabiać może.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północnej.

Gazety Nowego Yorku dochodzące do

d. 18go Stycznia, które odebrano w Londynie d. 9go, zawierają następującą odpowiedź Prezydenta daną d. 12go Stycznia Izbie Reprezentantów, na uchwałę tejże Izby, mocą której wezwwała Władzę wykonawczą, ażeby iak dalece to będzie przyzwoitą przelożyła Izbie, wszelkie papiery ściągające się do mniemanego związku Hiszpanii z iakim Europeyskim Rządem wzamiarze podbicia osad Hiszpańskich na ziemi Amerykańskiej:

Do Izby Reprezentantów Stanów Zjednoczonych.

»W odpowiedzi na uchwałę Izby Reprezentantów z d. 24go Grudnia r. z. Prezydent wezwany został przelożyć Izbie informacie o sobie miane, które bez szkody interesów Państwa przelożyćby mógł, a które wyasnić, czy iaki Monarcha lub iaki związek Monarchów nie postanowił Hiszpanii być pomocnym w podbiciu byłych iey Amerykańskich osad, wreszcie czy który Europeyski Rząd nie zrobił postanowieniasprzeciwiającego się temu, gdyby który Monarcha lub Monarchów Związek pomagać chciał Hiszpanii w pokonaniu dawnych iey w Ameryce posiadłości — odpowiadam, że względem tego przedmiotu niema żadney informacyi, którąby Kongressowi nie była wiadomą, a ktorey bez szkody w interesach Państwa mógłbym udzielić.«

»James Monroe e.«

W Izbie Reprezentantów uczyniono wniosek, ażeby Margrabiego de la Fayette żyjącego sobie odwiedzić północną Amerykę przywieść na okręcie narodowym do Zjednoczonych Stanów, a potem odesłać do Francyi.

Ameryka Hiszpańska.

Wydział prawodawczego Meksykańskiego Kongressu przelożył d. 20go Listopada Kongressowi wniosek do Konstytucyi, podług którego ma być zaprowadzony w Meksyku Rząd narodowy. Rząd ten obejmować będzie wszystkie prowincyje i Intendencyje rządzone dawniej przez Wice-Króla Nowey Hiszpanii,

a które uformowane zostaną wzorem Konstytucyi Stanów Zjednoczonych Ameryki północney. Tylko że w Meksyku rzymsko-katolicka religia będzie religią państwową, a wszelkie inne religie będą w kraju zakazane. Administracyja spraw wewnętrznych zdana zostanie prowincyjom, których najwięcej będzie 15. Te będą miały szczególną republikańską Konstytucyją wszelako podług tych samych powszechnych zasad jak i Konstytucyja wspólnej Rzeczypospolitej Meksykańskiej.

Między wnioskami do prawa przetożonemi Kongressowi Kolumbijskiemu postrzegano następujące: »Wniosek, podług którego przez całe dwa roku ma być zakazany wywóz złota i srebra z Kolumbii; drugi wniosek tyczący się odmiany ustaw względem uwolnienia niewolników; trzeci w skutku którego wszelka własność Hiszpanii w uwolnionych znajdujących się prowincyjach, zabrana i sprzedana będzie; czwarty wniosek, mocą którego wolno będzie zasiewać tytoń wszystkim Kolumbijskim poddanym; piąty odwołujący wszystkie przywileje dane od Hiszpanii pewnym osobom; a szesty nareszcie, ażeby wolno było wyprowadzać bez opłaty cła wszelkie Kolumbijskie plody.«

Wiadomości z Limy dochodzące do 25go Września, które d. 29go odebrano w Londynie zawierają dalsze szczegóły o stanie rzeczy w Peru. Potwierdza się kłeska Hiszpańskiej Jenerała Valdes (mówi jedna gazeta Londyńska), a zjednoczone wojsko Kolumbii, Chili, Peru i Buenos-Ayres składające armiją niepodległych złożoną z 20,000 ludzi, opanowało inż wszystkie ważniejsze miejsca warowne kraju. Trzy mniey znaczne dywizye Hiszpańskich rojalistów jedna pod Canterbury złożona z 3000, druga pod Wicekrólem La Serna mająca 1500 ludzi a trzecia 1200 pod Olanetą, odcięte zostały od siebie, i przeważające siły zbrojne szły przeciw nim w kierunku do Huancavelica, Pomata i Oruro. Nie podpada żadney wątpliwości, że wyprawa wkrótce ukończoną będzie.

Goniec Londyński umieścił następujący list Boliwara pisany z Limy podd. 11. Września do Sir Johna Pirish Robertsona do Londynu: »Na silne nalegania Kongressu Peruwiańskiego przybyłem tutaj. Ten samowładny Kongres nadał mi nastrożęcielsze pełnomocnictwa z których postanowiłem użytkować się dobra kraju. Z radością dowiedziałem się, że WPan umocowany iestę zaciągnięć w Londynu dla Rządu Peruwiańskiego pożyczkę, i z nie mniejszą radością zapewniam

WPana, że przedsięwzięcia wojenne w Peru wykonywane będą razcie i stanowczo, więc źródła finansowę inną przybiorą postać, a kraj będzie w stanie zobowiązania swoje wypełniać punktualnie. Zacięcie obwodu Guamanza nie małą będzie mieć wartość z powodu swoich kopalni. Wyruszę tam za miesiąc, i sam we własney osobie wojennemi obrotami kierować będę. Szczęście Ameryki zawisło od skutków wojny Peruwiańskiej, a ja dopóty kraju tego nie opuszczę, dopóki zupełnie od nieprzyjaciela oswohondzony nie będzie. Don Rafael Revenga Pełnomocnik Kolumbii iest teraz w Londynie. WPan jeżeli zechcesz możesz się udać do niego, ón WPanu we wszystkim usłuży, a związki z nim WPana mogą mieć dobre skutki. Z resztą iest to tylko moje zdanie, którem bynajmniej nie myślę ubliżyć ani pełnomocnictwom danym WPanu od iego rządu, ani własney iego niepodległości. Mogę WPana bez obawy siebie zwodznią zapewnić, że gdy dostaniemy żadaną pomoc pieniężną, Peru wkrótce będzie wolne i zapewnione zostanie bezpieczeństwo iego wierzcycieli.«

Brazyliia i Portugalia.

Gazety Londyńskie z d. 5 Lutego zawierają dwa listy, które Król Portugalski wkrótce po obaleniu systemu rewolucyynego w tym kraju pisał do Następcy Tronu i do iego dostoynej małżonki do Rio de Janeiro, lecz które nierozpieczętowane nawet odesłane zostały, ponieważ bytę Zgromadzenie prawodawcze nie pozwoliło czytać ie Xiążęciu:

I. »Móy Synu! Czas inż skończyć te nieśczęśliwe rozterki, które oba Królestwa Portugalią i Brazylią poróżniły, ich mieszkanciom tyle uczyniły szkody i tak głęboko zranity serce Moie. Wielkie wypadki zdarzone tu niedawno wróciwszy tę samę świetność Moiey Koronie, którą dawniży jaśniała, nadały Mi tę szczęśliwą sposobność, że Cię mogę wzywać, ażebyś się rzucił w Moie objęcie, ponieważ przygotowany iestem przyjąć z Oycowską czulością wyrazy Twoich dziecięcych uczuć, któremi, o czém nie wątpię, iestes napelniony. Postąłem właśnie do Bahii rozkazy, ażeby zaniechano kroków nieprzyjacielskich. Usunąłem na stronę wszelkie przeszkody, które Stany zrobiły obopólnym związkom obu Królestw. Potwierdzam wyłączne przywileje na korzyść Brazylijskiego handlu i z Moiey strony nic nie przedsiębrałem, coby mogło najmnieyszą czynić odmianę w dawnych stosunkach Portugalczków obu półokregów świata. Spodziewam się, że Ty z Twoiey strony pracować będziez

nad przywróceniem stosunków z korzyścią tych dobrych Ludów, nad któremi niegdyś panować będzie, którym tyle winni jesteśmy, a których pomyślność powinna być przedmiotem naszych życzeń, starań i poświęcenia się. Mam nadzieję, że z radością i z otwartym sercem chwycisz się tych Moich zasad i wspólnie działać zechcesz, gdy obodzić będzie o dobro obu Królestw i o prawdziwą korzyść Portugalii, przyczem uważać zechcesz na godność Naszjej osoby, Naszego Domu i Naszjej Rodziny. Oby Cię Niebo-pobłogosławiło i obyś zawsze zastępował na to błogosławieństwo, które w tój chwili dać Ci, jako czule hochaiący Cię Oyciec. (podp.) »Król.« — »W pałacu Bemposta d. 25. Lipca 1823.«

II. »Moja Najukochańsza Córkol Kilka Twoich listów odebrałem, które mają u Mnie wielką wartość, ponieważ z nich wyczytnie, że się masz dobrze, i że szczęśliwie powitaś Xiążęcia. Nie mogłem przez różne okoliczności odpisywać na list ten, ale teraz, gdy to jest w Mojej mocy, nie zaniedbuję sposobności okazania Ci Mego szacunku i ubolewania, żeś My się z sobą rozłączyli. Oddawcą tego listu jest Hrabia de Rio-Mayor. Ja cierpię reumatyzm. Reszta Królewskiej rodziny ma się dobrze. Spodziewam się, że list ten zastanie Ciebie i Twoją rodzinę w dobrém zdrowiu. Przyjmij najszczerze życzenia Twoiego przychylnego Ci Oycza. (Podpis, iak wyżej.)

H i s z p a n i i a.

Ministryum wojny wydało okólnik tyżący się urządzenia na nowo sily zbrojney. Zawiera on następujące szeregowniejsze postanowienia: 1) Pułki prowincjonalney milicyi istnące już przed 7mym Marca 1820 zatrzymają swoje nazwiska. 2) Officerowie, którzy od wspomnionego 7go Marca z woyska liniowego przeszli do czynney milicyi, rozpuszczeni będą do domów, dostawszy uwolnienie na czas nieograniczony. 3) Przeciwnie ci Officerowie, którzy oddalili się z milicyi nie obęąc służyć rewolucyjnemu rządowi, zostaną w niej umieszczeni na wyższych stopniach, jeżeli sobie tego życzyć będą.

Nayważniejsze przepisy wyroku Król z d. 4go z. w. względem utworzenia kassy umarżającej są następujące:

»Kassa umarżająca długi pobierać będzie corocznie wniosku 80 millionów realów. Ta zapewni wypłatę prowizyi od nowych obligacyi, które skarb w terażniejszych okolicznościach chciałyby przyjąć dla opędzenia wydatków służby publiczney. Dotychczasowy in-

tytat publicznego kredytu nstaie. Zaprowadzona oraz Kommissyia likwidacyyna sprawdzi i obliczy wszystkie długi Stanu, czyliby one pochodziły z kapitałów, czy z procentów od tych kapitałów, albo z zaległych płaci pensy. Tetylko są ważne roszczenia, które przed 7. Marca 1820 były prawomocnymi. Królewskich Vales (dawny Hiszpański dług Stanu) nie obięto wyż wspomnionymi przepisami. Gdy likwidacyją wykaże ogół wszystkich długów Stanu, dokładniejszy postanowienia ogłoszone będą względem całego długu Stanu.«

»Artykuł 2gi wyroku tyżący się zaprowadzenia Kommissyji likwidacyney ułożony jest następującemi słowy: Czynnosi tey Kommissyji zależeć będą na tём, ażeby wszystkie długi Stanu pochodzące czyto z kapitałów, czy z dochodów od tych kapitałów, czy nareszcie z zaległych płaci i pensy sprawdzita i obliczyła, jeżeli takowe zasadzają się na tytułach prawnych przed 7mym Marca 1820 posiadanych.«

»Artykuł 5ty wklada obowiązek na wszystkich wierzycieli Państwa uznanych w artykule drugim, ażeby udowodnili prawa swoje do takiego długu w przeciągu dni 90ciu.«

Prawa takowe zaciągnione będą do wielkiej księgi zrobioney w tym celu; aioli po upływie terminu, nikomu więcej nie będzie wolno odwołać swiego wpisu.«

»Królewskie Vales nie należą do wyż wspomnionych przepisówi wtedy tylko będą przyjętemi, jeżeli uchwalone zostanie ich odnowienie.«

»Król Artykułem 14tym zostawił sobie oznaczenie jednokształtnym sposobem tytułów, które dług publiczny przedstawiać mają, ale to wtedy dopiero, gdy skutki likwidacyi okazałosc tego długu.«

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Donoszą z Londynu pod d. 9. Lutego, że Król wyzdrowiał, że wkrótce opuści Brighton i uda się do Windsoru.

Podług Gazety: »Poczta poranna« Dey Tunetański wypuścił na wolność Greckich ienców zabranych przemocą z okrętu Angielskiego i zaprowadzonych do Tunetu. Uczynił to na wyraźne przedstawienie Kapitana Angielskiego okrętu, Cambrian.

Sir W. R. Keith Douglas mianowany został Lordem Admiralityci na miejsce Sir G. Warandera.

Podług zapewnień Gońca Londyńskiego były główny Gubernator Wschodnich Indyy, Jenerał Margrabia Hastings, (teraz bawiający we Włoszech), mianowany został

Lordem Kommissarzem Wysp Jónskich, iako następca zmarłego Jenerała Maitland.

Niedawno odprawiło się w starém mieście Londynu wielkie Zgromadzenie składające się z przytomnych w Anglii Zachodnio-Indyjskich posiadaczy plantacyi i z Angielskich kupców pierwszego rzędu. Celem tego zgromadzenia było ułożyć prośbę do Króla i wystawić w nię stan oplakany osad Zachodnio-Indyjskich.

Francyja.

Królewskięm rozporządzeniem z d. 28go Stycznia potwierdzono Papięskie brewe z dnia 22. Grudnia r. z., którym Biskupowi Limogeskięmu, Janowi Pawłowi Gastonowi de Pins, zdano pełnomocnictwa Administratora dyiecezyi Lugdunskięj.

Sześciu szwadronom konnych strzelców dano rozkaz, ażeby udały się do Hiszpanii powiększyć wojsko zajmujące (okkupacyjne.) Z tych dwa szwadrony pójdą do Kadyxu, dwa do Madrytu, jeden do Burgos, a jeden do Wittoryi.

Xięzniczka Condé, Przeorysza klasztoru Świątyni (*du Temple*) wyzdrowiwszy niedawno po przykręj chorobie, zapadła na nią powtórnie i znowu była w niebezpieczeństwie życia.

W Dzienniku południowym (*Journal de la Méditerranée*) czytamy, co następuje: »Każdemu znany czyn piękny dobosza Mataro, którego odwaga rozstrzyęła skutki ataku na miście w Lograno. Oyciec tego mieszka w Marsylii; od lat 50 trudni się tam żeglarstwem; jest ubogi, ale poczciwy, a przeto szanowany od wszystkich, którzy go znają. Ponieważ Mataro, oyciec, dał się poznać Burmistrzowi przy uroczystości sprawionęj na przybycie 17go pułku, przełożony ten oznaymił natychmiast Radzie Stanu położenie i zasługi Mataro i uchwalono zostało, ażeby miasto temu poczciwemu człowiekowi dało nowy okręt na mięsoe ióż zużywanego, który mieć będzie na sobie herb miasta i napis: »Miasto Marsyliia oycu walecznego Mataro.« Zapewniają oraz, że Burmistrz był koniem tego okrętu i że nazywać się będzie Logrono.

Królestwo Polskie.

J Cesarzowic. Mość W. Xięzę Konstanty wyjechał d. 14. z. m. do Petersburga.

Ogłoszonęm zostało postanowienie JO. Xięcia Namiestnika Król: wydane d. 24. Grudnia

r. z. rozwiązujące wątpliwości, które wstrzymywały Delegacyię Administracyjnę do ostatecznego wyrokowania w sprawach obrachunkowych o wzajemne pretensyie Siorbu Publ: i uprzywilejowanych posiadaczy Dóbr Rządowych w Woiewództwach po Galicyjskich.

R o s s y i a.

Wiadomości z Petersburga z d. 27go Stycznia donoszą, co następuje: »Dnia 25. t. m. obchodzono urodziny Cesarzowęj Jmci uroczystęm odśpiewaniem hymnu S. Ambroze-go. Z powodu raptownęj, iednakże lekkiey i ióż przemionięj słabości Cesarza nie mogli być bal u Dworu. — Cesarzowa Matha dała Redakcyi Gazety wojennęj 1,000 rubli na wsparcie skaleczonych woioowników Ocyzyny. — Ponieważ rezydujący tu w sprawach Królestwa Polskiego Sekretarz Stanu, Hrabia Sobolewski, zachorował, więc mięsoe iego zastępnie Sekretarz Stanu, Hrabia Grabowski. — Cesarz Jmć daięj Krzyż Kawalera orderu S. Alexandra Newskiego Ministrowi Skarbu Jenerałowi Porucznikowi Kankryn przyzodobił go bardzo łaskawym reskrytem. — Główny Intendent pierwszego oddziału wojska, Jenerał Major Pirogow i Konioszy nadworny, Senator Wassykkczykow, dostali ordery S. Anny 1szęj klasy, a Pułkownicy od artyleryi: Lewszyn, Szukowski i Bogdanowicz, tenże order 2gięj klasy z brylantami. Hrabia Grocholski mianowany został cywilnym Gubernatorem Podola, Jenerał Major Ahnrepp został Radcą Expedycyi Rachunkowęj przy Admiralicyi w Rewalu, Adjutant przyboczny JC Mości, Pułkownik Buturlin II., został Jenerałem, a Lekarz nadworny, P. Miller, Radcą Stanu. — Mamy teraz za granicę 27 głównych Konzulów, 22 Konzulów i 15 Wice-Konzulów. — W roku upłynionym przybyło do Rygi 728 okrętów, a odptynęło ztamąd 727. — W roku 1822 urodziło się tu 8,079 dzieci, umarło 11,083 osób, a zatęm o 3,004 ludzi więcęj, iak się urodziło.

Fabrykant sukien, Kożewnikow, z Moskwy, który miał to szczęście przelożyć Cesarzowi sztukę najcięższego sukna swoięj fabryki, udarowany został od Cesarza pierścieniem brylantowym i patentem mianującym go Radcą Ręhodzielniczym.

Umarł P. Demidow, ieden z najbogatszych posiadaczy kopalni gór Uralskich.